

פרשת וארא – עשר המכות

מכה - משה	אות - אהרן
	(ט) כי ידבר אלכם פרעה לאמר תנו לכם מופת ואמרתי אל אהרן קח את מטף והשליך לפני פרעה יהי לתנין: (י) ויבא משה ואהרן אל פרעה ויעשו כן כאשר צוה ד' וישלך אהרן את מטהו לפני פרעה ולפני עבדיו ויהי לתנין: (יא) ויקרא גם פרעה לחכמים ולמכשפים ויעשו גם הם חרטמי מצרים בלהטיהם כן:
דם	
(יז) ויאמר ד' אל משה כבד לב פרעה מאן לשלח העם: (טו) לך אל פרעה בבקר הנה יצא המימה ונצבת לקראתו על שפת היאר והמטה אשר נהפך לנחש תקח בידך: (טז) ואמרתי אליו ד' אלהי העברים שלחני אליך לאמר שלח את עמי ויעבדני במדבר והנה לא שמעת עד כה:	(יט) ויאמר ד' אל משה אמר אל אהרן קח מטף
(יז) כה אמר ד' בזאת תדע כי אני ד' הנה אנכי מכה במטה אשר ביד	וניטה ידך
על המים אשר ביאר ונהפכו לדם: (יח)	על מימי מצרים על נהרתם על יאריהם ועל אגמיהם ועל כל מקוה מימיהם ויהיו דם
והדגה אשר ביאר תמות ובאש היאר ונלאו מצרים לשתות מים מן היאר:	והיה דם בכל ארץ מצרים ובעצים ובאבנים:
(כ) ויעשו כן משה ואהרן כאשר צוה ד'	
וירם במטה ויך את המים אשר ביאר לעיני פרעה ולעיני עבדיו ונהפכו כל המים אשר ביאר לדם: (כא) והדגה אשר ביאר מתה ויבאש היאר ולא יכלו מצרים לשתות מים מן היאר	ויהי הדם בכל ארץ מצרים: (כב) ויעשו כן חרטמי מצרים בלטיהם ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר ד':
משה; פרעה ועבדיו; היאור; מכה; הכבדת לב.	אהרן; פרעה וחרטומיו; כל העם ומצרים; הטית מטה; חיזוק לב.
צפרדעים	
(כו) ויאמר ד' אל משה בא אל פרעה ואמרתי אליו כה אמר ד' שלח את עמי ויעבדני: (כז) ואם מאן אתה לשלח הנה אנכי נגף את כל גבולך בצפרדעים: (כח) ושרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדך ובעמך ובתנורך ובמשארותיך: (כט) ובכה ובעמך ובכל עבדך ועלו הצפרדעים:	(א) ויאמר ד' אל משה אמר אל אהרן נטה את ידך במטף על הנהרות על היארים ועל האגמים והעל את הצפרדעים על ארץ מצרים: (ב) ויט אהרן את ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים: (ג) ויעשו כן חרטמי בלטיהם ויעלו את הצפרדעים על ארץ מצרים:
(ד) ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר העתירו אל ד' ויסר הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו לד':	(ה) ויאמר משה לפרעה התפאר עלי למתי אעתיר לך ולעבדך ולעמך להכרית הצפרדעים ממך ומביתך רק ביאר תשארכה: (ו) ויאמר למחר ויאמר כדברך למען תדע כי אין כד' אלהינו [...]
(יא) וירא פרעה כי היתה הרוחה והכבד את לבו ולא שמע אלהם כאשר דבר ד':	

7 אותות	7 מכות
אות התנין דם (אהרו) הצפרדע (משה)	דם (משה) צפרדע (משה)
	<p>ערוֹב: (יז) כי אם אינך משלח את עמי הנני משליח בך ובעבדך ובעמך ובבתיך את הערב ומלאו בתי מצרים את הערב וגם האדמה אשר הם עליה: (יח) והפליתי ביום ההוא את ארץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען תדע כי אני ד' בקרב הארץ: (יט) ושמתי פדת בין עמי ובין עמך למחר יהיה האת הזה: (כ) ויעש ד' כן ויבא ערב כבד ביתה פרעה ובית עבדיו ובכל ארץ מצרים תשחת הארץ מפני הערב: [...] (כז) ויעש ד' כדבר משה ויסר הערב מפרעה מעבדיו ומעמו לא נשאר אֶחָד: (כח) ויכבד פרעה את לבו גם בפעם הזאת ולא שלח את העם:</p>
<p><u>כינים</u> (יב) ויאמר ד' אל משה אמר אל אהרן נטה את מטך והך את עפר הארץ והיה לכם בכל ארץ מצרים: (יג) ויעשו כן ויט אהרן את ידו במטהו ויך את עפר הארץ ותהי הכנֶסם באָדָם ובבהמה כל עפר הארץ היה כנים בכל ארץ מצרים: (יד) ויעשו כן החרטמים בלטיהם להוציא את הכנים ולא יכלו ותהי הכנֶסם באָדָם ובבהמה: (טו) ויאמרו החרטמים אל פרעה אצבע אלהים הוא ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר ד':</p>	<p><u>דבר</u> (א) ויאמר ד' אל משה בא אל פרעה ודברת אליו זה אמר ד' אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני: (ב) כי אם מאן אתה לשלח ועודך מחזיק בם: (ג) הנה יד ד' הויה במקנך אשר בשדה בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד: (ד) והפלה ד' בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר: (ה) וישם ד' מועד לאמר מחר יעשה ד' הדבר הזה בארץ: (ו) ויעש ד' את הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה מצרים וממקנה בני ישראל לא מת אֶחָד: (ז) וישלח פרעה והנה לא מת ממקנה ישראל עד אֶחָד ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם:</p>
<p><u>שחין</u> (ח) ויאמר ד' אל משה ואל אהרן קחו לכם מלא חפניכם פיח כבשן וזרקו משה השמימה לעיני פרעה: (ט) והיה לאֶבֶק על כל ארץ מצרים והיה על האָדָם ועל הבהמה לשחין פרח אבעבעת בכל ארץ מצרים: (י) ויקחו את פיח הכבשן ויעמדו לפני פרעה ויזרקו אתו משה השמימה ויהי שחין אבעבעת פרח באָדָם ובבהמה: (יא) ולא יכלו החרטמים לעמד לפני משה מפני השחין כי היה השחין בחרטמים ובכל מצרים: (יב) ויחזק ד' את לב פרעה ולא שמע אלהם כאשר דבר ד' אל משה:</p>	<p><u>ברד</u> (יז) כי בפעם הזאת אני שלח את כל מגפתי אל לבך ובעבדך ובעמך בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ: (טו) כי עתה שלחתי את ידי ואף אותך ואת עמך בדבר ותכחד מן הארץ: (טז) ואולם בעבור זאת העמדתיך בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ: [...] (לד) וירא פרעה כי חדל המטר והבָרָד והקלֶת ויסָף לחטא ויכבד לבו הוא ועבדיו:</p>
<p><u>בד</u> (כ) הִירָא את דבר ד' מעבדי פרעה הניס את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים: (כא) ואשר לא שם לבו אל דבר ד' ויעזב את עבדיו ואת מקנהו בשדה: [...] (אחרי הפס' על 'ויכבד')</p>	<p><u>ארבה</u> (ג) ויבא משה ואהרן אל פרעה ויאמרו אליו זה אמר ד' אלהי העברים עד מתי מאנת לענת מפני שלח עמי ויעבדני: (ד) כי אם מאן אתה לשלח את עמי הנני מביא מחר ארבה בגבלך: (ה) וכסה את עין הארץ ולא יוכל לראת</p>

<p>(לה) וַיִּחַזַק לֵב פְּרַעֲהַ וְלֹא שָׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶשֶׁר דִּבֶּר ד' בְּיַד מֹשֶׁה:</p>	<p>אֶת הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת יֵתֵר הַפִּלְטָה הַנִּשְׁאָרֶת לָכֶם מִן הַבָּרֶד וְאָכַל אֶת כָּל הָעֵץ הַצֹּמַח לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה: (ו) וַיִּמְלֹאוּ בְּתִיךָ וּבְתִי כָל עַבְדֶיךָ וּבְתִי כָל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא רָאוּ אֲבֹתֶיךָ וְאֲבוֹת אֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם הַיּוֹתֵם עַל הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפֹּן וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרַעֲהַ: (ז) וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פְּרַעֲהַ אֵלָיו עַד מָתִי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שְׁלַח אֶת הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲבְדוּ אֶת ד' אֱלֹהֵיהֶם הֲטֹרֵם תִּדְעַע פִּי אֲבֹדָה מִצְרַיִם: [...] (כ) וַיִּחַזַק ד' אֶת לֵב פְּרַעֲהַ וְלֹא שָׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:</p>
<p><u>חושך</u> (כא) וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה נָטָה יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ: (כב) וַיִּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַשָּׁמַיִם וַיְהִי חֹשֶׁךְ אֲפֹלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים: (כג) לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתַּחְתּוֹתָיו שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְלִכְלֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם:</p>	<p><u>בכורות</u> (כא) וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה בְּלַכְתְּךָ לָשׁוּב מִצְרַיִמָּה רְאֵה כָּל הַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְיָדְךָ וַעֲשִׂיתֶם לִפְנֵי פְּרַעֲהַ וְאֲנִי אֲחַזֵּק אֶת לְבוֹ וְלֹא יִשְׁלַח אֶת הָעָם: (כב) וְאָמַרְתָּ אֶל פְּרַעֲהַ כֹּה אָמַר ד' בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל: (כג) וַאֲמַר אֵלֶיךָ שְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִמְאֵן לְשַׁלְּחוֹ הַנֶּה אֲנִכִּי הֲרַג אֶת בְּנֶךָ בְּכָרְךָ: (א) וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה עוֹד נִגַע אֶחָד אָבִיא עַל פְּרַעֲהַ וְעַל מִצְרַיִם אַחֲרָי כֵּן יִשְׁלַח אֶתְכֶם מִזֶּה כְּשַׁלְּחוֹ כְּלֵה גֶרֶשׁ יִגְרַשׁ אֶתְכֶם מִזֶּה:</p>

ספר שפת אמת - שמות - פרשת וארא - שנת [תרל"ה]

מו"ז ז"ל הי' אומר כי עשר מכות נגד עשרה מאמרות ועי"ז באו אח"כ לעשרת הדברות כו'. דאיתא בעשרה מאמרות נברא העולם ומה ת"ל כו' כדי להפריע מרשעים ולתת שכר טוב לצדיקים. בוודאי להפריע מרשעים הוא פרעה דכ' ב"י ואני ועמי הרשעים. ולתת שכר טוב לצדיקים היא התורה שנק' טוב שניתן לבניי. ופי' זה כי קודם החטא הי' יכול להבראות במאמר אחד. אבל הקב"ה ראה כי יחטא האדם ויהי' תערובת טו"ר. ולכן נחלקו אח"כ העשרה מאמרות שהי' בכלל ונפרטו צד הרע העשר מכות לרשעים. והטוב עשרת הדברות שהוא בפרט. ודיבור לשון הנהגה כמ"ש בזוה"ק ע"פ ודברת בס' להתנהג כל המעשים ע"פ דברי תורה ע"ש. ולהביא הקדושה בפרטות בכל מעשה. צריכין מקודם לתקן צד הרע עשר מכות. ולכן יצ"מ הכנה לכל המצות כדכתיבנא לעיל:

